

Kiedy naruszenie reguł konkurencji jest legalnie wykryte? Granice kontroli i przeszukania (od redaktora prowadzącego)

Prezentowany numer *internetowego Kwartalnika Antymonopolowego i Regulacyjnego* służy dwóm podstawowym celom. Po pierwsze – klasycznie – odnosi się do istotnych kwestii dotyczących prawa ochrony konkurencji i prawa nieuczciwej konkurencji. Istotnym walorem tekstów w tym zakresie jest ich aktualność – analizie podlega m.in. zarówno najnowsze orzecznictwo SN, jak i rozważane obecnie projekty zmian ustawodawczych. Po drugie, niniejszy numer iKAR-a poświęcony jest spornemu w orzecznictwie i doktrynie zagadnieniu kontroli i przeszukania. Prezentowane artykuły wyjaśniają m.in., jakie są proceduralne wymogi legalności czynności dochodzeniowych organów ochrony konkurencji. Szerokiej analizie w tym kontekście podlega najnowsze orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) i Sądów UE (Sądu i Trybunału Sprawiedliwości).

W zakresie problematyki ogólnej w niniejszym numerze iKAR-a – zgodnie z podejściem prezentowanym w poprzednich numerach – autorzy swoją uwagę koncentrują na problematyce dopuszczalności pobierania tzw. opłat półkowych. Joanna Affre i Piotr Skoźbowski analizują wyrok SN z 18 listopada 2015 r., III CZP 73/15, po to, by odpowiedzieć na pytanie czy rabat posprzedażowy stanowi inną niż marża handlowa opłatę, o której mowa w art. 15 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Następnie wskazani autorzy badają relacje pomiędzy dostawcami produktów spożywczych i rolnych a sieciami handlowymi w świetle rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy PSL o nieuczciwych praktykach rynkowych. Choć projekt ten nie został uchwalony w poprzedniej kadencji Sejmu, to może on mieć wpływ na kierunek rozwiązań przyjmowanych w obecnej VIII kadencji Sejmu. Tym samym jego analiza jest ze wszech miar wskazana. Problematyki ogólnej iKAR-a – tym razem pomocy publicznej – dotyczy glosa Aleksandry Kłoczko do wyroku TSUE w sprawie *Bouygues i Bouygues Télécom*. Małgorzata Salitra analizuje natomiast zagrożenia związane z funkcjonowaniem konsorcjów przetargowych dla konkurencji. Konsorcjum przetargowe przewidziane przez ustawę o zamówieniach publicznych stać się bowiem może płaszczyzną umożliwiającą antykonkurencyjne zachowania przedsiębiorców. W tematykę ogólną czasopisma wpisuje się również artykuł Mateusza Radzińskiego. Jednym z wniosków autora jest konieczność dopuszczenia do funkcjonowania na terenie Polski więcej niż jednego operatora systemów przesyłowych energii.

Prezentowany numer jest w dużym stopniu poświęcony problematyce kontroli i przeszukiwania w postępowaniach przed organami ochrony konkurencji. Taki wybór tematu jest uzasadniony w świetle ostatnich wyroków Sądów UE i ETPCz w takich m.in. sprawach, jak *Nexans* i *Deutsche Bahn* oraz *Delta Pekarny* i *Vinci Construction*. Wyroki te są ważne, ponieważ wyznaczają dopuszczalne granice kontroli i przeszukania w prawie konkurencji oraz określają proceduralne otoczenie prowadzenia kontroli i przeszukania. Zawarte w niniejszym numerze artykuły i glosy

7
i
K
A
R

pokazują przy tym jednoznacznie, że orzecznictwo ETPCz i Sądów UE powinno być wzięte pod uwagę przy dyskusji o modelu i praktyce stosowania kontroli i przeszukań prowadzonych na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z orzeczeń tych płyną dwa ogólne wnioski: po pierwsze zakres kontroli/przeszukania powinien być precyzyjnie określony i niedopuszczalne jest podejmowanie przez organ ochrony konkurencji kontroli/przeszukań wykraczających poza ten zakres. Po drugie konieczne jest istnienie nadzoru sądowego nad kontrolą i przeszukianiem. Jeżeli prowadzenie kontroli/przeszukania nie jest oparte o uprzednią zgodę sądu – przed wydaniem której sąd kontroluje celowość planowanych czynności dochodzeniowych, to konieczne jest istnienie następczej pełnej kontroli sądowej. Wokół tych dwóch zagadnień koncentrują się prezentowane artykuły i glosy. Płaszczyzny unijnej dotyczy artykuł Marty Michałek-Gervais, glosa Katarzyny Manteuffel do wyroku w sprawie *Deutsche Bahn* oraz recenzja anglojęzycznej monografii Marty Michałek nt. inspekcji w prawie konkurencji UE autorstwa Krystyny Kowalik-Bańczyk. Z kolei Grzegorz Materna w swoim artykule oraz Bartosz Turno i Emilia Wardęga w swojej glosie koncentrują się na analizie orzecznictwa ETPCz. Waler obydwu opracowań wynika również z tego, że autorzy analizują przepisy polskie i postulują – w świetle standardów Europejskiej Konwencji Praw Człowieka – konieczne ich zdaniem zmiany o charakterze *de lege ferenda*.

Zachęcam do lektury!

Warszawa, 4 grudnia 2015

Maciej Bernatt